Trovy konania

Slovačka

Na tejto stránke sú uvedené informácie o trovách konania na Slovensku.

Právny rámec upravujúci poplatky v právnických profesiách

V § 1 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov sa ustanovuje:

„Výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu (ďalej len „právne služby").“

Právni zástupcovia

Odmeny právnych zástupcov upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (č. 655/2004 Zb. odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie správnych služieb) – anglické znenie vyhlášky o odmenách advokátov je dostupné na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory.

Odmena advokáta sa musí určiť dohodou medzi advokátom a klientom (zmluvná odmena). Veľká väčšina všetkých odmien advokátom sa určuje na zmluvnom základe, pokiaľ zákon nepredpisuje tarifné odmeny. Ak sa účastníci konania nedohodnú, na určenie výšky odmeny sa použijú príslušné ustanovenia o tarifných sadzbách (vyhláška o odmenách advokátov). Tarifná odmena sa určí vynásobením základnej sadzby počtom úkonov alebo právnych služieb poskytnutých advokátom.

Súdni zriadenci

V Slovenskej republike súdni zriadenci neexistujú. Tieto funkcie však vykonáva súdny exekútor podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (alebo **Exekučný poriadok**).

Fixné trovy

Fixné trovy v občianskoprávnych konaniach

Fixné trovy pre sporové strany v občianskoprávnych konaniach

Všetky kategórie odmien sú uvedené v príslušných predpisoch, ktoré ponúkajú rozličné spôsoby určenia ich výšky:

Súdne poplatky upravuje zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (alebo zákon o súdnych poplatkoch). Výška je pevne stanovená alebo ako percentuálny poplatok alebo ako kombinácia obidvoch (v závislosti od druhu nároku).

Odmeny exekútorom upravuje zákon č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti. Výška sa určí ako tarifná odmena (pevne stanovená alebo ako percentuálny poplatok v závislosti od predmetu exekúcie) alebo ako zmluvná odmena.

Odmeny právnym zástupcom upravuje vyhláška č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Výška sa určí ako tarifná odmena (pevne stanovená odmena za každú poskytnutú právnu službu v závislosti od hodnoty nároku alebo jeho predmetu) alebo ako zmluvná odmena.

Odmeny znalcom upravuje vyhláška č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Výška sa určí ako tarifná odmena (pevne stanovená za každú službu, hodinová sadzba alebo percentuálny poplatok v závislosti od predmetu znaleckého úkonu) alebo ako zmluvná odmena.

Náhrady pre svedkov upravuje zákon č. 99/1963 Z.z. **Občiansky súdny poriadok** a následne vyhláška č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy (alebo vyhláška o spravovacom a kancelárskom poriadku), zákon č. 311/2001 Z. z. **Zákonník práce**, zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmu a zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde. Súd rozhoduje o náhradách nevyhnutných vzniknutých hotovostných výdavkov a náhradách za stratu príjmu (podľa pravidiel ustanovených vo vyhláške o spravovacom a kancelárskom poriadku).

Odmeny prekladateľom/tlmočníkom upravuje vyhláška č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Výška sa určí ako tarifná odmena (pevne stanovená odmena za každú hodinu/stranu pre príslušný jazyk alebo za službu poskytnutú prekladateľom/tlmočníkom) alebo ako zmluvná odmena.

Vo väčšine prípadných občianskych konaní je preto prakticky nemožné, aby niekto, kto nie je právnik, určil predpokladané celkové skutočné náklady bez odbornej rady.

Odborník (najmä právnik) však môže klientovi poradiť omnoho presnejšie, pokiaľ ide o jednotlivé náklady, ktoré môže počas konania očakávať podľa okolností prípadu. Keď je ťažké očakávať výsledok, právnik môže klientovi poradiť v oblasti predpokladaných nákladoch spojených s rozličnými možnými výsledkami, ktoré budú v konečnom dôsledku závisieť od posúdenia a rozhodnutia súdu.

Jednotlivé druhy nákladov, ktoré sa môžu počas občianskeho konania vyskytnúť, upravujú osobitné predpisy/zákony. Tieto obsahujú rozličné spôsoby výpočtu odmien a možno ich rozdeliť do dvoch hlavných kategórií: tarifné odmeny a zmluvné odmeny.

Štádium občianskoprávneho konania, keď strany sporu musia zaplatiť fixné trovy

Podľa zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov sa pred začiatkom súdneho konania musí zaplatiť len súdny poplatok.

Podľa zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok), trovy konania predstavujú okrem súdnych poplatkov najmä hotovostné výdavky účastníkov konania a ich zástupcov. Tieto výdavky zahŕňajú:

stratu príjmu účastníkov konania a ich právnych zástupcov,

náklady na predkladanie dôkazov (vrátane odmien znalcom),

náhrady notárom za služby spojené s ich úlohou súdneho komisára a náhrady ich hotovostných výdavkov,

náhrady správcovi dedičstva a jeho hotovostných výdavkov,

odmeny za preklady/tlmočenie,

odmeny za zastupovanie – ak účastníka konania zastupuje licencovaný právnik registrovaný **Slovenskou advokátskou komorou**.

Tieto náklady sa obvykle platia po vynesení súdneho rozhodnutia.

Trovy občianskeho konania ďalej vo veľkej miere závisia od prerokovávanej veci a rozhodnutia súdu (najmä pokiaľ ide o výber dôkazov a rozsah nákladov, ktoré sa majú nahradiť súdu alebo druhej strane). Preto je ťažké predpokladať skutočné náklady pred konaním.

Fixné trovy v trestných konaniach

Fixné trovy pre strany sporu v trestných konaniach

Súd môže rozhodnúť o trovách trestného konania po vynesení právoplatného rozhodnutia.

Štádium trestného konania, keď sa musia zaplatiť fixné trovy

Všetky náklady, ktoré vzniknú v trestnom konaní, sa uhrádzajú po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, pretože jedna časť takéhoto rozsudku je rozhodnutie o náhrade trov konania (zákon č. 301/2005 Z.z. **Trestný poriadok**).

Fixné trovy v ústavnoprávnych konaniach

Fixné trovy pre strany sporu v ústavnoprávnych konaniach

Vo veciach zastúpenia pred **Ústavným súdom Slovenskej republiky**, ktoré nie je možné vyjadriť v peniazoch, musí byť základná sadzba tarifnej odmeny za každú jednotlivú právnu službu jedna šestina výpočtového základu (§ 11 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Štádium ústavnoprávneho konania, keď sa musia zaplatiť fixné trovy

Situácia podobná situácii v občianskoprávnych a trestných konaniach platí aj pri ústavnoprávnych konaniach. Uplatní sa zákon č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok).

Informácie, ktoré musia právni zástupcovia vopred poskytnúť

Práva a povinnosti strán

V § 18 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov sa uvádza:

Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí.

Advokát je povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.

Advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu. V záujme toho je povinný dodržiavať pravidlá profesijnej etiky a iné pravidlá, ktoré určuje predpis komory.

Zdroje trov

V akých jazykoch môžem získať informácie o zdrojoch trov na Slovensku?

Vyššie uvedené zákony o trovách sú uverejnené v Zbierke zákonov v slovenskom jazyku (podľa § 8 **zákona Národnej rady Slovenskej republiky** č. 1/1993 Z. z.)

Kde nájdem informácie o mediácii?

Mediáciu upravuje **zákon** č. 420/2004 Z. z. **o mediácii**.

Kde nájdem ďalšie informácie o trovách?

Webová stránka obsahujúca informácie o trovách

Informácie o trovách konania nájdete v jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisoch platných v Slovenskej republike, ktoré sú dostupné na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Kde nájdem informácie o priemernej dĺžke trvania jednotlivých konaní?

Tieto informácie nájdete v štatistickej ročenke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Kde nájdem informácie o priemerných celkových trovách konkrétneho konania?

Informácie o priemerných trovách a poplatkoch sa ťažko zisťujú z týchto dôvodov:

Nie sú uverejnené žiadne štatistické informácie.

Príslušné slovenské právne predpisy sú pomerne flexibilné a takmer vždy obsahujú možnosť stanoviť zmluvnú odmenu/náhradu, čo závisí od regiónu, reputácie právnickej firmy a ostatných osôb poskytujúcich služby súvisiace so súdnym konaním. Ešte dôležitejšia je však samotná vec, jej zložitosť, rozsah potrebných dôkazov a trvanie konania, ktoré tiež majú značný vplyv.

Okrem toho, dokonca aj výška tarifných odmien (ktoré môžu byť stanovené len na konci konania v podobe trov konania, závisia od výsledku veci a rozhodnutia súdu) súvisí so súdnym konaním, množstvom poskytnutých služieb a množstvom iných faktorov. Keďže nie je možné určiť priemerný rozsah súdneho sporu, nie je možné určiť priemerné náklady konania.

Daň z pridanej hodnoty

Ako sa poskytuje táto informácia?

Ak je exekútor zaregistrovaný ako platca DPH, DPH sa pripočíta k ním vypočítanému príjmu a nákladom (podľa podmienok § 196 č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).

Ak je právny zástupca zaregistrovaný ako platca DPH, jeho príjem a náklady vypočítané podľa tohto predpisu budú zahŕňať DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky **Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004** Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Ak je znalec, tlmočník alebo prekladateľ zaregistrovaný ako platca DPH, jeho vypočítaná odmena bude zahŕňať DPH (§ 16 ods. 2 **vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 491/2004** Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov).

Aké sú platné sadzby?

DPH sa neuplatňuje na súdne poplatky (zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov).

Uplatňuje sa však na odmeny za mediáciu, pretože výkon činnosti mediátora je podnikateľská činnosť, a poplatky za rozhodcovské konanie vo výške 20 % pod podmienkou, že osoba poberajúca odmenu je zaregistrovaná ako platca DPH.

Právna pomoc

Platná hranica príjmu v oblasti občianskoprávneho súdnictva

Túto hranicu upravuje § 4 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci pre osoby v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586 /2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z.

V platnom znení znie: „Materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, 1e) alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima 2) a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom “. (311,30 eur)

Platná hranica príjmu v oblasti trestného súdnictva pre obžalovaných

Hranica príjmu pre obžalovaných, ktorí chcú, aby im pomáhal právny zástupca ex officio z oblasti trestného súdnictva nie je určená. V **Trestnom poriadku** (§37 a §38) sa uvádzajú okolnosti, v ktorých je obhajoba povinná:
Obvinený musí mať obhajcu už v prípravnom konaní, ak:
je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave
je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená
ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine
ide o konanie proti mladistvému
ide o konanie proti ušlému
Obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať
Obvinený musí mať obhajcu aj v konaní o vydanie do cudziny a v konaní, v ktorom sa rozhoduje o uložení ochranného liečenia s výnimkou protialkoholického liečenia
V § 38 Trestného poriadku sa ustanovuje, že
Vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhoduje na verejnom zasadaní, musí mať odsúdený obhajcu, ak:
je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená
ide o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody mladistvého, ktorý v čase konania verejného zasadania nedovŕšil osemnásty rok
je vo väzbe
sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať
V konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch musí mať odsúdený obhajcu, ak:
ide o prípady uvedené v § 37 ods. 1 písm. a), b) alebo c)
mladistvý v čase konania verejného zasadania o mimoriadnom opravnom prostriedku nedovŕšil osemnásty rok
sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať
ide o konanie proti odsúdenému, ktorý zomrel

Platná hranica príjmu v oblasti trestného súdnictva pre obete

Podľa § 558 ods. 1 Trestného poriadku súd rozhodne o povinnosti na náhradu trov poškodeného po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

Ďalšie podmienky spojené s poskytnutím právnej pomoci obetiam

Všetky podmienky upravuje zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok.

Bezplatné súdne konanie

Existujú **dva druhy výnimiek zo súdnych poplatkov** (§ 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení). Oslobodenie od súdneho konania sa vzťahuje na:
osobitné druhy konaní (starostlivosť o maloleté deti, nečinnosť alebo neoprávnený zásah správnych orgánov, vzájomnú vyživovaciu povinnosť rodičov a detí) alebo
osobitné druhy osôb (navrhovateľ v konaní o náhradu škody z pracovného úrazu a choroby z povolania, v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru atď.). Ak súd rozhodne v prospech sťažnosti, žalovaný je povinný zaplatiť príslušný súdny poplatok alebo časť určenú súdom, pokiaľ nie je aj on oslobodený od platenia poplatku.
Podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd však môže kedykoľvek počas konania priznané oslobodenie odňať.
Podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (alebo zákona o právnej pomoci), **právna pomoc** znamená poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä:
právne poradenstvo,
pomoc pri mimosúdnych konaniach,
spisovanie podaní na súdy,
zastupovanie v konaní pred súdmi,
vykonávanie úkonov s tým súvisiacich, ako aj
úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.
Napriek tomu, ak príslušná osoba spĺňa požiadavky na poskytnutie právnej pomoci, je pravdepodobné, že bude oslobodená aj od platenia trov konania (vrátane súdnych poplatkov). Neexistuje žiadne výslovné ustanovenie, ktoré stanovuje, že osoba oprávnená na poskytnutie právnej pomoci je oslobodená aj od platenia súdnych poplatkov. Je však veľmi pravdepodobné, že súd takúto výnimku udelí.

Kedy je strana, ktorá spor prehrala, povinná nahradiť trovy druhej strany?

Občianskoprávne konania: podľa § 142 Občianskeho súdneho poriadku

Osoba môže príslušný súd požiadať o úplné alebo čiastočné odpustenie súdnych poplatkov. Súd môže z vlastného podnetu priznať účastníkovi, ktorý mal vo veci (plný) úspech, náhradu potrebných trov konania (vrátane súdnych poplatkov). **V prípade čiastočného úspechu** súd prizná náhradu časti trov konania každému účastníkovi, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd však môže priznať plnú náhradu trov konania, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, alebo ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti konania.

Trestné konania: podľa § 557 Trestného poriadku

Ak bol poškodenému **aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu trov konania**, je odsúdený povinný nahradiť poškodenému nevyhnutné trovy konania vrátane nákladov zástupcu, keď je obhajoba povinná.
Dokonca aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný takýto nárok , súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému uloží povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť.

Odmeny znalcov

Vyhláška č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov stanovuje výšku odmien pre znalcov. Zoznam znalcov, ktorý spravuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, je prístupný verejnosti na webovej stránke ministerstva. Znalec je zapísaný do zoznamu po splnení požiadaviek uchádzačom (podľa vyhlášky o odmenách pre znalcov, tlmočníkov a predkladateľov).
Odmena znalca sa musí **určiť dohodou medzi znalcom a klientom** (zmluvná odmena). Ak sa účastníci nedohodnú, na určenie výšky odmeny sa použijú príslušné ustanovenia o tarifných sadzbách.
Upozorňujeme, že DPH sa uplatňuje len pri zmluvnej odmene pod podmienkou, že je prekladateľ/tlmočník zaregistrovaný ako platca DPH.
Tarifná odmena sa určí na základe:

počtu hodín strávených na prípade
percentuálneho podielu počiatočnej hodnoty predmetnej veci
paušálnej odmeny na základe predmetnej veci a počtu poskytnutých služieb

Prípadové štúdie za Slovensko

Konkrétnejšie informácie o trovách konania na Slovensku sú k dispozícii prostredníctvom niekoľkých konkrétnych prípadových štúdií.

Súvisiace prílohy

Správa zo štúdie o transparentnosti trov konania na Slovensku PDF (872 Kb) en

Posledná aktualizácia: 27/02/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.